

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ПРОГРАМА

атестації з навчальної дисципліни

«Адміністративне право»

для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра за напрямом підготовки 081

«Правознавство» галузі знань право 08 «Право»

КИЇВ — 2019

ЗМІСТ

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО. ПРОГРАМА КУРСУ	
ВИМОГИ ДО РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.....	
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	
МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ.....	
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЯКІ ВИНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ	
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО. ПРОГРАМА КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є комплекс теоретичних положень, правових інститутів, державних та інших структур, а також широкий діапазон суспільних відносин, що складаються в сфері публічного адміністрування під час здійснення публічного управління, надання адміністративних послуг, застосування заходів адміністративної відповідальності, оскарження дій, рішень, бездіяльності публічної адміністрації.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Адміністративне право» пов'язана із наступними дисциплінами: теорія держави і права, конституційне право, адміністративно-деліктне право і процес, адміністративне судочинство, адміністративний процес, політологія.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Адміністративне право і процес» – допомогти здобувачам вищої освіти поглибити свої знання з найбільш важливих теоретичних положень дисципліни, краще засвоїти якісні зміни та оновлення, що відбуваються в сфері публічного адміністрування на сучасному етапі; прищепити здобувачам комплекс практичних знань і навичок, необхідних для формування в них високої професійної майстерності; глибше вивчити останні зміни та доповнення, внесені до чинного адміністративного законодавства, виробити в здобувачів вміння правильно реалізовувати його норми до конкретних правових ситуацій при здійсненні правозастосовчої діяльності.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Адміністративне право» формування та поглиблення знання здобувачів вищої освіти для їх використання своїй професійній діяльності; - сприяння вихованню у здобувачів вищої освіти поважного ставлення до адміністративного законодавства як важливого засобу захисту людини, її прав, свобод і законних інтересів, інтересів суспільства і держави; - збагачення теоретичними знаннями щодо засвоєння ними різних концепцій, поглядів, дискусійних положень з найбільш важливих питань науки адміністративного права; - розвиток правового мислення, вміння критично обмірковувати проблемні питання, мати про них свою аргументовану думку; - детальне вивчення чинного законодавства, ознайомлення з основним змістом підручників, навчальних посібників, монографічної та періодичної літератури, що сприятиме правильному вмінню аналізувати наукові авторські погляди що допоможе виробленню власної точки зору і напрямку правового мислення; -

засвоєння основних проблем науки адміністративного права, знання сучасних тенденцій правової політики в Україні.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри публічного управління та адміністрування які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту k004@naiau.kiev.ua.

Навчальна дисципліна складається з таких розділів:

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Тема 1. Поняття адміністративного права

Дефініція адміністративного права. Предмет адміністративного права. Відносини публічного управління, або публічно-управлінські відносини. Відносини відповідальності публічної адміністрації, або судового і адміністративного оскарження її дій. Відносини, що виникають при наданні адміністративних послуг. Відносини відповідальності за порушення загальнообов'язкових правил, установлених публічною адміністрацією. Публічна адміністрація і відносини адміністративних зобов'язань. Публічне адміністрування.

Тема 2. Метод адміністративного права

Поняття методу правового регулювання суспільних відносин. Метод субординації. Метод координації. Метод реординації. Приписи в адміністративно-правовому регулюванні. Заборони в адміністративно-правовому регулюванні. Дозволи в адміністративно-правовому регулюванні. Владність адміністративно-правового регулювання.

Тема 3. Соціальне призначення адміністративного права

Виникнення адміністративного права. Публічність адміністративного права. Адміністративне право у галузевій класифікації правової системи. Структура адміністративного права. Функції адміністративного права. Джерела адміністративного права. Взаємодія адміністративного права з іншими галузями права. Відмежування адміністративного права від інших галузей права. Розмежування адміністративного і цивільного права. Розмежування адміністративного і фінансового права. Розмежування адміністративного і корпоративного права.

Тема 4. Адміністративно-правові норми. Адміністративно-правові відносини

Поняття адміністративно-правової норми. Державні гарантії дії адміністративно-правових норм. Відміни адміністративно-правових норм від норм інших галузей права. Структура адміністративно-правової норми. Гіпотеза та її види. Диспозиція та її особливості. Санкція. Класифікація адміністративно-правових норм за спрямованістю змісту. Класифікація адміністративно-правових норм за адресатами або суб'єктами. Класифікація адміністративно-правових норм за формою припису. Класифікація адміністративно-правових норм за галузевою належністю. Класифікація адміністративно-правових норм за межею дії. Класифікація адміністративно-правових норм за ступенем спільності. Класифікація адміністративно-правових норм за повнотою викладених велінь. Класифікація адміністративно-правових норм за юридичною силою. Реалізація норм адміністративного права.

Види реалізації (виконання, використання, додержання, застосування). Вимоги до застосування норм адміністративного права (законність, обґрунтованість, доцільність).

Поняття адміністративно-правових відносин. Публічне адміністрування — сфера виникнення адміністративних правовідносин. Адміністративно-правові та суспільні відносини. Адміністративно-правові відносини та адміністративно-правові норми. Адміністративно-правові відносини та юридичні факти. Особливості адміністративно-правових відносин. Види адміністративних правовідносин.

Тема 5. Суб'єкти адміністративного права

Поняття суб'єктів адміністративного права. Соціальні та юридичні ознаки суб'єкта адміністративного права. Суб'єкт адміністративного права і суб'єкт адміністративних правовідносин. Складові адміністративної правосуб'єктності. Адміністративна правоздатність. Адміністративна дієздатність. Наявність прав у сфері публічного адміністрування. Наявність адміністративно-правових обов'язків. Система суб'єктів адміністративного права. Публічна адміністрація як суб'єкт адміністративного права. Громадяни як суб'єкти адміністративного права. Іноземці як суб'єкти адміністративного права. Адміністративно-правовий статус об'єднань громадян. Види об'єднань громадян. Політичні партії та громадські об'єднання. Способи легалізації громадських об'єднань.

Тема 6. Адміністративний процес

Зміст адміністративного процесу. Адміністративний процес і предмет адміністративного права. Специфіка адміністративно-процесуальних норм. Специфіка адміністративно-процесуальних відносин. Вузкий та широкий підходи до розуміння адміністративного процесу: історичний і сучасний аспекти. Адміністративна юрисдикція: традиційні уявлення і нормативна сучасність. Структура адміністративного процесу. Поняття адміністративної справи. Поняття адміністративного провадження. Поняття стадії адміністративного провадження.

РОЗДІЛ 2. ПУБЛІЧНА АДМІНІСТРАЦІЯ

Тема 8. Поняття публічної адміністрації

Категорія «публічна адміністрація» в нормативних і літературних джерелах. Функціональний підхід до розуміння публічної адміністрації. Організаційно-структурний підхід до розуміння публічної адміністрації. Публічна влада (влада народу, державна влада (законодавча, виконавча, судова), місцеве самоврядування) і публічна адміністрація. Дефініція категорії «публічна адміністрація». Органи публічної адміністрації.

Тема 9. Президент України і публічна адміністрація

Президент України і система органів публічної адміністрації. Співвідношення Президента України з гілками влади. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади. Повноваження Президента України щодо формування структур публічної адміністрації. Повноваження Президента України щодо визначення змісту діяльності структур публічної адміністрації. Повноваження Президента України щодо забезпечення законності у сфері публічного адміністрування. Повноваження Президента України щодо управління у сферах національної безпеки та оборони держави. Консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби Президента України. Акти Президента України.

Тема 10. Кабінет Міністрів України і публічна адміністрація

Місце Кабінету Міністрів України в системі органів публічної адміністрації. Основні завдання Кабінету Міністрів України. Принципи діяльності Кабінету Міністрів України. Правові засади діяльності Кабінету Міністрів України. Склад Кабінету Міністрів України та статус його членів. Програма діяльності Кабінету Міністрів України. Компетенція Кабінету Міністрів України. Урядові комітети. Акти Кабінету Міністрів України.

Тема 11. Центральні органи виконавчої влади в публічній адміністрації

Поняття центральних органів виконавчої влади як суб'єктів публічної адміністрації. Види центральних органів виконавчої влади. Міністерства і системи органів публічної адміністрації. Правові засади діяльності міністерств. Акти міністерств. Адміністративно-правовий статус державних служб, державних агентств, державних інспекцій. Центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом в системі органів публічної адміністрації. Правові засади діяльності центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом. Акти центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом. Взаємодія центральних органів виконавчої влади з іншими у суб'єктах публічної адміністрації.

Тема 12. Місцеві органи виконавчої влади в публічній адміністрації

Поняття місцевих органів виконавчої влади як суб'єктів публічної адміністрації. Види місцевих органів виконавчої влади. Місцеві державні адміністрації в системі органів публічного адміністрування. Основні завдання місцевих державних адміністрацій. Принципи діяльності місцевих державних адміністрацій. Правові засади діяльності місцевих державних адміністрацій. Повноваження місцевих державних адміністрацій. Делегування місцевим державним адміністраціям повноважень обласних і районних рад. Відносини місцевих державних адміністрацій з іншими суб'єктами публічного адміністрування. Відносини місцевих державних адміністрацій з громадянами. Акти місцевих державних адміністрацій. Оскарження та скасування актів місцевих державних адміністрацій. Апарат місцевих державних адміністрацій. Особливості здійснення виконавчої влади в м. Києві.

Тема 13. Органи місцевого самоврядування в публічній адміністрації

Поняття органів місцевого самоврядування як суб'єктів публічної адміністрації. Правові засади функціонування органів місцевого самоврядування. Закон України від 21 травня 1997 р. «Про місцеве самоврядування в Україні». Види органів місцевого самоврядування. Загальна компетенція сільських, селищних, міських рад. Виключна компетенція сільських, селищних, міських рад. Повноваження районних і обласних рад. Делегування повноважень районних і обласних рад відповідним місцевим державним адміністраціям. Сільський, селищний, міський голова. Органи самоорганізації населення. Виконавчі органи рад. Повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Власні (самоврядні) повноваження. Делеговані повноваження. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Взаємодія місцевих органів місцевого самоврядування з іншими у суб'єктах публічного адміністрування.

Тема 14. Публічна служба

Поняття публічної служби. Види публічної служби. Державна служба. Поняття державної служби. Прийняття на державну службу. Обмеження, пов'язані з

прийняттям на державну службу. Проходження державної служби. Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби. Класифікація посад. Ранги державних службовців. Припинення державної служби. Служба в органах місцевого самоврядування. Дипломатична служба. Служба в органах внутрішніх справ. Військова та альтернативна (невійськова) служба. Інші види публічної служби.

Тема 15. Методи публічного адміністрування

Поняття методів публічного адміністрування. Види методів публічного адміністрування. Переконавання в публічному адмініструванні. Заохочення в публічному адмініструванні. Примус в публічному адмініструванні. Види примусових заходів в публічному адмініструванні. Заходи запобігання. Заходи попередження. Заходи відповідальності за порушення установлень публічної адміністрації.

Тема 16. Форми публічного адміністрування

Поняття форм публічного адміністрування. Види форм публічного адміністрування. Адміністративна нормотворчість. Адміністративне розпорядництво. Адміністративний договір. Реєстраційні та інші юридично значущі дії. Організаційні дії. Матеріально-технічні операції.

Тема 17. Забезпечення законності публічного адміністрування

Поняття законності. Гарантії забезпечення законності. Правовий механізм забезпечення законності. Способи забезпечення законності. Контроль як спосіб забезпечення законності. Нагляд як спосіб забезпечення законності. Звернення громадян як спосіб забезпечення законності.

Тема 18. Зміст публічного управління

Публічний інтерес. Публічна влада. Влада публічної адміністрації (адміністративна влада). Публічне управління як спосіб реалізації публічної влади. Види публічного управління. Державне управління. Місцеве самоврядування. Громадське управління.

РОЗДІЛ 3. ВІДНОСИНИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Тема 19. Поняття адміністративних послуг

Адміністративні послуги в предметі адміністративного права. Суб'єкти надання адміністративних послуг. Суб'єкти отримання адміністративних послуг. Юридичний зміст адміністративної послуги. Адміністративні послуги як засіб реалізації прав громадян. Акти адміністративних послуг. Дефініція адміністративної послуги.

Тема 20. Нормативне забезпечення адміністративних послуг

Нормативні акти, які встановлюють загальні засади щодо надання адміністративних послуг. Нормативні акти, які встановлюють підстави та процедури надання окремих видів адміністративних послуг. Регулювання адміністративних послуг законами. Регулювання адміністративних послуг актами Кабінету Міністрів. Регулювання адміністративних послуг актами центральних органів виконавчої влади. Регулювання адміністративних послуг місцевими органами публічної адміністрації.

РОЗДІЛ 4. ВІДНОСИНИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Тема 21. Загальні положення адміністративного судочинства

Поняття адміністративного судочинства. Характеристика Кодексу адміністративного судочинства України. Завдання адміністративного судочинства. Принципи адміністративного судочинства. Поняття адміністративного позову.

Тема 22. Організація адміністративного судочинства

Система адміністративних судів. Місцеві адміністративні суди. Апеляційні адміністративні суди. Верховний суд України. Юрисдикція адміністративних судів. Предметна юрисдикція адміністративних судів. Територіальна юрисдикція адміністративних судів. Інстанційна юрисдикція адміністративних судів. Особи, які беруть участь у справі. Сторони в судовому адміністративному процесі. Інші учасники адміністративного судового процесу. Докази в адміністративному судочинстві.

Тема 23. Види проваджень за Кодексом адміністративного судочинства

Провадження в суді першої інстанції. Право на звернення до адміністративного суду. Апеляційне провадження. Поняття апеляції в адміністративному судочинстві. Суд апеляційної інстанції. Порядок і строки апеляційного оскарження. Касаційне провадження. Поняття касації в адміністративному судочинстві. Суд касаційної інстанції. Право на касаційне оскарження.

Тема 24. Процесуальний примус

Поняття заходів процесуального примусу. Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу. Види заходів процесуального примусу. Попередження. Видалення із залу судового засідання. Тимчасове вилучення доказів для дослідження судом. Привід. Штраф. Особливості застосування заходів процесуального примусу.

РОЗДІЛ 5. ВІДНОСИНИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ УСТАНОВЛЕНЬ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Тема 25. Законодавче забезпечення відповідальності за адміністративні правопорушення (проступки)

Конституційність відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень. Законодавство України про адміністративні правопорушення. Характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення. Характеристика інших актів законодавства щодо адміністративних правопорушень. Завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення. Взаємодія Кодексу України про адміністративні правопорушення з іншими актами законодавства, що регулюють адміністративну відповідальність. Повноваження місцевих рад щодо прийняття рішень, за порушення яких передбачається адміністративна відповідальність. Чинність закону про відповідальність за адміністративні правопорушення.

Тема 26. Поняття адміністративного правопорушення (проступку)

Визначення адміністративного проступку в законодавстві. Історія поняття «адміністративний проступок» і його співвідношення з поняттям «адміністративне правопорушення». Апостеріорні і апріорні ознаки адміністративного проступку. Суспільна небезпечність і шкідливість адміністративного проступку. Співвідношення адміністративного проступку і злочину. Співвідношення адміністративного і дисциплінарного проступку.

Тема 27. Склад адміністративного проступку.

Поняття складу адміністративного проступку. Види складів адміністративного проступку. Система ознак складу. Об'єкт адміністративного проступку. Об'єктивна сторона адміністративного проступку. Суб'єкт адміністративного проступку. Суб'єктивна сторона адміністративного проступку. Вчинення адміністративного правопорушення умисно. Вчинення адміністративного правопорушення з необережності. Види адміністративних правопорушень. Запобігання адміністративним правопорушенням.

Тема 28. Адміністративна відповідальність

Поняття і підстави адміністративної відповідальності. Законодавче забезпечення адміністративної відповідальності. Відокремлення адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності. Принципи адміністративної відповідальності. Вік, після досягнення якого настає адміністративна відповідальність. Відповідальність посадових осіб. Відповідальність військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів. Відповідальність іноземних громадян і осіб без громадянства. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність (крайня необхідність, необхідна оборона, неосудність). Можливість звільнення від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення.

Вікові межі адміністративної відповідальності неповнолітніх. Застосування до неповнолітніх заходів впливу. Зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого. Застереження. Догана або сувора догана. Передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання. Застосування до неповнолітніх загальних підстав адміністративної відповідальності.

Тема 29. Адміністративні стягнення

Поняття адміністративного стягнення. Мета адміністративного стягнення. Система адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх. Основні і додаткові адміністративні стягнення. Попередження. Штраф. Штрафні бали. Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Громадські роботи. Суспільно корисні роботи. Виправні роботи. Адміністративний арешт. Адміністративний арешт з утриманням на гауптвахті.

Тема 30. Накладення адміністративного стягнення

Загальні правила накладення стягнення за адміністративне правопорушення. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох адміністративних правопорушень. Обчислення строків адміністративного стягнення. Строки накладення адміністративного стягнення. Строк, після закінчення якого особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню. Покладення обов'язку відшкодувати заподіяну шкоду. Забезпечення законності при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення.

Тема 31. Загальні засади адміністративно-деліктного провадження (провадження в справах про адміністративні проступки)

Поняття адміністративно-деліктного провадження. Завдання адміністративно-деліктного провадження. Порядок провадження в справах про адміністративні правопорушення.

Загальна характеристика заходів забезпечення адміністративно-деліктного провадження. Доставлення порушника. Адміністративне затримання. Особистий огляд і огляд речей. Вилучення речей і документів (у тому числі посвідчення водія). Тимчасове затримання транспортного засобу. Відсторонення водіїв від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції. Привід. Суб'єкти, яким надано право застосовувати заходи процесуального примусу.

Складення протоколу про адміністративне правопорушення. Особи, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення. Надіслання протоколу. Випадки, коли протокол про адміністративне правопорушення не складається. Місце протоколу про адміністративне правопорушення у системі процесуальних документів адміністративно-деліктного провадження.

Зміст постанови по справі про адміністративне правопорушення. Види постанов по справі про адміністративне правопорушення.

Тема 32. Стадії адміністративно-деліктного провадження

Поняття стадії адміністративно-деліктного провадження. Порушення справи. Адміністративне розслідування. Докази і доказування у справі про адміністративне правопорушення. Види доказів. Оцінка доказів. Розгляд справи. Суб'єкти, які розглядають справи про адміністративні правопорушення. Підготовка справи до розгляду. Винесення постанови. Види постанов. Перегляд постанови. Оскарження постанови. Перегляд постанови вищестоящим керівником. Виконання постанови. Звернення постанови до виконання. Безпосереднє виконання постанови. Особливості виконання постанов про накладення окремих адміністративних стягнень

ВИМОГИ ДО РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

У результаті вчинення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- сутність адміністративного права, його зв'язок з публічним адмініструванням;
- діюче адміністративне законодавство;
- функції та принципи публічного адміністрування;
- систему та правове положення суб'єктів публічного адміністрування;
- форми та методи публічного адміністрування;
- поняття та види заходів адміністративного примусу;

- способи забезпечення законності в публічному адмініструванні та спеціальні адміністративно-правові режими;
- юрисдикцію, повноваження адміністративних судів щодо розгляду адміністративних справ, порядок звернення до адміністративних судів та порядок здійснення адміністративного судочинства;
- дозвільні та реєстраційні послуги, що надаються громадянам та систему законодавства, що регулює ці відносини;
- законодавство про звернення громадян. Види звернень та вимоги до них;
- систему та структуру чинного законодавства України про адміністративні правопорушення, зокрема КУпАП, КАС України та Митний Кодекс України;
- загальні правила та порядок накладення адміністративних стягнень;
- особливості адміністративної відповідальності окремих категорій спеціальних суб'єктів;
- адміністративно-юрисдикційні повноваження поліції та інших органів публічної влади (їх посадових осіб);
- порядок здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення та заходів його забезпечення.

вміти:

- тлумачити та застосовувати чинне адміністративне законодавство;
- правильно використовувати в практичній діяльності форми методи публічного адміністрування;
- готувати проекти актів публічного адміністрування та приймати управлінські та інші рішення;
- здійснювати функції щодо забезпечення законності в публічному адмініструванні;
- складати процесуальні заяви, скарги та інші документи правового характеру;
- застосовувати Кодекс України про адміністративні правопорушення та інше законодавство України про адміністративні правопорушення в конкретних правових ситуаціях;
- кваліфікувати конкретні адміністративні правопорушення;
- визначати підвідомчість окремих адміністративних проступків;
- правильно застосовувати заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення;
- складати відповідні адміністративно-процесуальні документи (протокол про адміністративне правопорушення, постанова по справі).
- готувати проекти відповідних процесуальних документів (адміністративний позов, клопотання тощо);
- готувати проекти документів адміністративного оскарження;
- розуміти поняття, особливості, структуру позовного провадження, знати характеристику проваджень в адміністративному суді.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень компетентності та критерії оцінювання	Кількість набраних балів
<i>Високий (творчий):</i> Здобувач вищої освіти під час атестації виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та аналізувати достовірність одержаних результатів, допускаючи деякі неточності.	90...100
<i>Достатній (конструктивно-варіативний):</i> Здобувач вищої освіти під час атестації виявив міцні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, аргументовано дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи неточності і несуттєві помилки.	85...89
<i>Достатній (конструктивний):</i> Здобувач вищої освіти під час атестації виявив достатні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності, достатні вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	75...84
<i>Середній (репродуктивний):</i> Здобувач вищої освіти під час атестації виявив посередні знання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав мало аргументовані відповіді на поставлені питання, які містять істотні неточності, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач.	66...74

Достатній (репродуктивний): Здобувач вищої освіти під час атестації виявив слабкі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав неточні або мало аргументовані відповіді на поставлені питання, з порушенням послідовності викладення, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач, допускаючи суттєві помилки.	60...65
Низький (рецептивно-продуктивний): Здобувач вищої освіти під час атестації виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач (здобувач вищої освіти має право на повторний підсумковий контроль).	35...59
Низький (непродуктивний): Здобувач вищої освіти під час атестації виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння орієнтуватися під час розв’язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень (здобувач вищої освіти обов’язково повинен повторно вивчити навчальну дисципліну).	1...34

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота

66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Шкала оцінювання: національна та ECTS

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти. Атестація здійснюється відкрито і гласно. Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації.

Екзаменаційна комісія працює у терміни, визначені навчальним та робочим навчальним планом підготовки фахівців.

До проходження атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі вимоги навчального плану.

У випадку неявки здобувача вищої освіти на засідання екзаменаційної комісії з поважних причин, підтверджених відповідними документами, для складання однієї навчальної дисципліни за рішенням Голови екзаменаційної комісії, атестація може бути перенесена на іншу дату, але в межах затвердженого розкладу роботи екзаменаційної комісії.

Тривалість екзаменів не повинна перевищувати 6 академічних годин для однієї групи.

Оцінку за відповідь на питання білету екзамену виставляє кожен член комісії.

Підсумкова оцінка атестації визначається як середня з оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань (якщо інше не визначене програмою екзамену).

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених при складанні екзамену приймається на закритому засіданні комісії, відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні. За однакової кількості голосів голос Голови екзаменаційної комісії є вирішальним.

Якщо відповідь здобувача вищої освіти на екзамені не відповідає вимогам рівня атестації екзаменаційна комісія ухвалює рішення про те, що здобувач не пройшов атестацію і у протоколі засідання екзаменаційної комісії йому проставляється оцінка «незадовільно» (0-59 балів (FX, F)).

У випадку, якщо випускник не з'явився на засідання екзаменаційної комісії для складання екзаменів або захисту дипломної роботи, у протоколі зазначається, що він «неатестований у зв'язку із неприбуттям» на засідання.

Здобувачі вищої освіти, які запізналися на атестацію письмово звертаються до Голови екзаменаційної комісії про можливість складання атестації у день атестації чи наступного дня (за умови роботи цієї ж комісії) до пишуть. Рішення про можливість складання екзамену приймається Головою.

Отримання здобувачем вищої освіти незадовільної оцінки на одному з екзаменів не позбавляє його права продовжувати складання екзаменів з інших дисциплін.

За структурою екзаменаційний білет містить три питання – два теоретичного й одне практичного характеру.

Екзаменаційні білети повністю охоплюють зміст програми навчальної дисципліни «Адміністративне право», що забезпечує можливість перевірки всіх рівнів компетентностей (знання, розуміння, уміння, аналіз, синтез, критичне оцінювання) здобувачів вищої освіти під час проведення екзамену.

Кількість екзаменаційних білетів для усного екзамену перевищує кількість осіб, що навчаються у навчальній групі не менше, ніж на 5.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

1. Адміністративна відповідальність неповнолітніх
2. Адміністративне право у юридично-галузевій класифікації.
3. Адміністративний арешт.
4. Адміністративний договір в публічному адмініструванні.
5. Адміністративний нагляд.
6. Адміністративні послуги в публічному адмініструванні.
7. Адміністративно-правовий статус біженців.
8. Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань.
9. Адміністративно-правовий статус громадян України.
10. Адміністративно-правовий статус державних агентств.
11. Адміністративно-правовий статус державних інспекцій.
12. Адміністративно-правовий статус державних служб.
13. Адміністративно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
14. Адміністративно-правовий статус осіб, які потребують тимчасового захисту.
15. Адміністративно-правовий статус особи, яка потребує додаткового захисту.
16. Акти публічної адміністрації.
17. Види органів виконавчої влади.
18. Види постанов по справі про адміністративний проступок.
19. Види примусових заходів в публічному адмініструванні.
20. Відсторонення осіб від керування транспортними засобами та огляд на стан сп'яніння.
21. Законодавство про адміністративні правопорушення.
22. Заходи попередження в публічному адмініструванні.
23. Заходи припинення в публічному адмініструванні.
24. Звернення громадян у забезпеченні законності.
25. Зміст постанови по справі про адміністративний проступок.
26. Зміст протоколу про адміністративне правопорушення
27. Кабінет Міністрів України і публічна адміністрація.
28. Контроль в публічному адмініструванні.
29. Легалізація громадських об'єднань та політичних партій.

30. Методи публічного адміністрування.
31. Міністерства в публічній адміністрації
32. Місце розгляду справ про адміністративні проступки.
33. Місцеві органи виконавчої влади.
34. Нагляд як спосіб забезпечення законності.
35. Нормативне забезпечення адміністративних послуг
36. Об'єкт адміністративного проступку.
37. Обмеження при проходженні публічної служби
38. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність.
39. Обставини, що пом'якшують адміністративну відповідальність
40. Поняття та ознаки адміністративного проступку
41. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти адміністративного права.
42. Органи, що розглядають справи про адміністративні проступки.
43. Особливості здійснення виконавчої влади в м. Києві.
44. Підстави адміністративної відповідальності
45. Поняття та предмет адміністративного права.
46. Поняття та завдання адміністративного судочинства.
47. Поняття адміністративної відповідальності.
48. Поняття державної служби та публічної служби.
49. Поняття і види стягнень за Кодексом України про адміністративні правопорушення
50. Поняття касації в адміністративному судочинстві
51. Поняття публічної адміністрації.
52. Поняття та види суб'єктів адміністративного права.
53. Президент України і публічна адміністрація.
54. Припинення державної служби.
55. Публічне управління.
56. Способи забезпечення законності.
57. Форми публічного адміністрування.
58. Центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом.
59. Штраф як адміністративне стягнення
60. Штрафні бали як адміністративне стягнення.
61. В якості суду якої інстанції може виступати Касаційний адміністративний суд? Наведіть приклади.
62. В якості суду якої інстанції можуть виступати апеляційні адміністративні суди? Наведіть приклади.
63. Визначити інстанційну юрисдикцію адміністративних судів.
64. Визначити, у яких випадках військовослужбовці підлягають адміністративній відповідальності за вчинення адміністративних проступків на загальних підставах, а у яких – за дисциплінарними статутами?
65. Визначте коло суб'єктів та порядок оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення.
66. Визначте обставини, що виключають провадження в справах про адміністративні проступки. Яка їх відмінність від обставин, що виключають адміністративну відповідальність?

67. Визначте обставини, що обтяжують адміністративну відповідальність: 1) продовження протиправної поведінки, незважаючи на вимогу уповноважених на те осіб припинити її; 2) повторне протягом року вчинення будь-якого адміністративного правопорушення; 3) вчинення правопорушення групою осіб; 4) вчинення правопорушення в умовах безпорадного стану потерпілого; 5) вчинення правопорушення в стані сп'яніння; 6) невжиття заходів щодо усунення наслідків, завданих правопорушенням?

68. Визначте основні та додаткові ознаки об'єктивної сторони адміністративного проступку.

69. Визначте порядок і підстави проведення особистого огляду і огляду речей.

70. Визначте, чи залежать правила визначення територіальної юрисдикції адміністративних судів від виду оскаржуваного акта (нормативний акт або акт індивідуальної дії)?

71. Визначте, на які публічно-правові спори поширюється юрисдикція адміністративних судів? Наведіть приклади.

72. Водій порушив правила зупинки транспортного засобу, за що був притягнутий поліцейським до відповідальності на місці вчинення проступку. Чи може поліцейський застосувати до порушника таке адміністративне стягнення як штрафні бали?

73. Назвіть види доказів, на підставі яких суд встановлює обставини, що мають значення для правильного вирішення справи в адміністративному судочинстві.

74. Назвіть види доказів, на підставі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність даної особи в його вчиненні та інші обставини.

75. Оберіть, який суд може бути судом апеляційної інстанції в адміністративному судочинстві: окружний, апеляційний, Касаційний адміністративний суд, Верховний суд?

76. Оберіть, який суд може бути судом касаційної інстанції в адміністративному судочинстві: окружний, апеляційний, Касаційний адміністративний суд, Верховний суд.

77. Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину включає позбавлення: 1) права полювання; 2) права керування транспортними засобами; 3) права займатися певною діяльністю; 4) військового звання; 5) рангу державного службовця?

78. Розкрийте види та предметну юрисдикцію місцевих адміністративних судів. Які з них діють за місцем Вашого проживання?

79. Розкрийте зміст та основні ознаки суб'єктивної сторони адміністративного проступку.

80. Розкрийте основні вимоги до адміністративного позову до суб'єкта владних повноважень.

81. Розкрийте поняття та види суб'єктів адміністративного проступку.

82. Розкрийте порядок і підстави тимчасового вилучення посвідчення водія.

83. Розкрийте порядок і підстави тимчасового затримання транспортних засобів.

84. Розкрийте систему адміністративних судів. Які з них діють на території Вашого проживання?

85. Розмежуйте адміністративні і дисциплінарні проступки.

86. Розмежуйте адміністративні проступки і злочини.

87. Чи правильне твердження, що сторонами в судовому адміністративному процесі є: позивач, відповідач, треті особи, представники сторін та третіх осіб?

88. Чи правильним є твердження, що відповідно до правил визначення предметної юрисдикції адміністративних судів окружним адміністративним судам підсудні усі справи, однією зі сторін в яких є орган державної влади, інший державний орган?

89. Чим відрізняється формальний та матеріальний склад адміністративного проступку. Наведіть приклади.

90. Які категорії справ про адміністративні проступки розглядаються лише судами?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основний

1. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст.141.
2. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р., № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України – 2005 р., № 5, (№№ 35-36, 37). – Ст. 446.
3. Про Кабінет Міністрів України: Закон від 27.02.2014 № 794-VII // Голос України від 01.03.2014. - № 39, / Спецвипуск /.
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №24. – Ст.170.
5. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 р. // Голос України від 03.08.2011 - № 142.
6. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII// [http:// rada.gov.ua](http://rada.gov.ua).
7. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року // Урядовий кур'єр від 15.02.2011 - № 28.
8. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. // Офіційний вісник України. – 13 липня 2001 р. – № 26. – Ст. 1151.
9. Про столицю України – місто-герой Київ: Закон України від 15.01.1999 // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 11. – Ст. 79.
10. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 27. – Ст. 1123.
11. Про запобігання корупції : Закон від 14.10.2014 № 1700-VII // [http:// rada.gov.ua](http://rada.gov.ua).
12. Закон України «Про звернення громадян» // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - №47. - Ст256.
13. Закон України «Про громадські об'єднання» // Офіційний вісник України, від 27.04.2012, № 30, стор. 26, стаття 1097, код акту 61211/2012
14. Про Національну поліцію : Закон від 02.07.2015 № 580-VIII [http:// rada.gov.ua](http://rada.gov.ua).
15. Закон України «Про адміністративні послуги» від 06.09.12 // Урядовий кур'єр від 10.10.2012 № 184. // [http:// rada.gov.ua](http://rada.gov.ua).

16. Закон України «Про Єдиний державний реєстр військовозобов'язаних» від 16.03.2017 № 1951-VIII
17. Положення про Адміністрацію Президента України // затверджено Указом Президента України від 2 квітня 2010 року N 504/2010 // Офіційний вісник Президента України від 20.04.2010 - 2010 р., № 13, стор. 40, стаття 468.
18. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 // <http://rada.gov.ua>
19. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», СХВАЛЕНО Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015 // <http://rada.gov.ua>.
20. Про затвердження Порядку подання органу ліцензування документів в електронній формі // Кабінет Міністрів України; Постанова від 24.05.2017 № 363 // <http://rada.gov.ua>
21. Адміністративна відповідальність : курс лекцій / за ред.. О.В. Кузьменко. — К. : Юрінком Інтер, 2016. – 568 с.
22. Адміністративне право : посіб. для підгот. до іспиту / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. В. М. Гарашука. - Харків : Право, 2016. - 143 с.
23. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. М. Гарашука . - Харків : Право, 2017. - 172 с.
24. Адміністративне право зарубіжних країн [Текст] : курс лекцій / [Кузьменко О. В. та ін.] ; за ред. О. В. Кузьменко, д-ра юрид. наук, проф. ; Нац. акад. внутр. справ. - Київ : Юрінком Інтер, 2014. - 524 с..
25. Адміністративне право України (у схемах та коментарях): навч. посіб. Р. С. Мельник, С. О. Мосьондз за ред. Р. С. Мельника. 2018. С. 344.
26. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
27. Адміністративне право України: навч. посіб. / за ред. д-ра юрид. наук В. В. Галуцька ; Ін-т публіч. права. - Херсон : Гринь Д. С. [вид.], 2015. - 269 с.
28. Адміністративне право України: словник термінів / За заг. ред. Т. О. Коломоець, В. К. Колпакова / К. : Видавничий Дім "Ін Юре". – 2014. – 520 с.
29. Адміністративне право. 100 питань і відповідей для підготовки до екзамену [текст] навч. посіб. / О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, В.М. Дорогих та ін. – К. : «Центр учбової літератури», 2018. – 208 с.
30. Адміністративне право. Загальна частина (альбом схем) навч. Посіб./ О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, М.В. Плугатир, М.В. Співак. – К.: «Центр учбової літератури». 2015. – 232с.
31. Адміністративне судочинство України [Текст] : навч. посіб. / [Н. П. Бортник та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. І. Остапенка ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. - 233 с.
32. Курс адміністративного права України: підручник / За ред. О. В. Кузьменко / Юрінком Інтер, 2018. — 904 с.

Додатковий

33. Адміністративно-правовий захист прав громадян : навч.-метод. посіб. / [К. К. Афанасьєв та ін.] ; Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2011. – 279 с.

34. Афанасьев К. К. Административные услуги : навч. посіб. / К. К. Афанасьев ; Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2010. – 175 с.
35. Загальне адміністративне право : підручник / [Гриценко І. С. та ін.]; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. - Київ : Юрінком Інтер, 2015. - 565 с.
36. Кваліфікаційний (адвокатський) іспит [Текст] : навч. посіб. для осіб, які виявили бажання стати адвокатом : у 17 кн. / за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. Нац. акад. прав. наук України О. Д. Святоцького, д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. Нац. акад. прав. наук України Р. О. Стефанчука, канд. юрид. наук, доц., голови Вищ. кваліфікац.-дисциплінар. коміс. адвокатури О. М. Дроздова ; Нац. асоц. адвокатів України [та ін.]. - Київ : Ін Юре, 2017. - Кн. 13 : Законодавство про адміністративні правопорушення та адміністративне судочинство / [Коломоець Т. О. та ін.]. - 2017. - 302 с.
37. Кодекс адміністративного судочинства України [Текст] : від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. Кодифіковано станом на 07.01.2018 р. - Київ : ДП "СВІЦ", 2018. - 192 с.
38. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): Навчальний посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 256 с.
39. Кузьменко О. В. Курс адміністративного процесу [Текст] : навч. посіб. / О. В. Кузьменко ; Нац. акад. внутр. справ. - К. : Юрінком Інтер, 2013. - 206 с.
40. Курс адміністративного права України: Підручник. / Колпаков В.К., Кузьменко О.В., Пастух І.Д., Сущенко В.Д. (спец. ред.). – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 864с.
41. Пастух І.Д. Поєднання публічної служби з іншими видами діяльності та конфлікт інтересів/ І. Д. Пастух // Jurnalul juridic national: teorie și practică. – 2018. – № 2-2 (30). – С. 64–68.
42. Плугатар Т. А. Адміністративна відповідальність за неправомірні дії неповнолітніх в Україні [Текст] : монографія / Плугатар Т. А., Алексеева О. В. ; М-во внутр. справ України, Держ. НДІ . - Вінниця : Нілан, 2016. - 194 с.
43. Решота В. В. Адміністративні договори в системі джерел адміністративного права України / В. В. Решота // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Юридичні науки. - 2018. - Т. 29(68), № 4. - С. 126-130.
44. Русанова В. Б. Право на оскарження в суді постанови у справі про адміністративне правопорушення (сутність, гарантії та порядок реалізації) [Текст] : монографія / В. Б. Русанова ; за заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Н. Б. Писаренко ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2016. - 145 с.
45. Свідectво про реєстрацію авторського права на твір № 81227 Україна, Державна служба інтелектуальної власності. Програмний продукт «Мультимедійний навчальний посібник «Адміністративне право» / Кузьменко О.В., Пастух І.Д., Плугатар М.В., Співак М.В., Підвисоцький В.В.; авторські права належать НАВС, дата реєстрації 05.09.2018.
46. Серeda, В. В. Адміністративне право України (у схемах та коментарях) : навч. посіб. / В. В. Серeda, Ю. С. Назар, К. М. Костовська. - Львів : ЛьвДУВС, 2016. - 300 с.

Інтернет-ресурси

47. <http://www.rada.kiev.ua/> - Верховна Рада України

- 48. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
- 49. <http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України

Обговорено та схвалено вченою радою НАВС

29.01. 2019 року, протокол № 1/6-6

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування. Протокол № 14 від 16 січня 2019 року.